Biblioteket i et public service-perspektiv

Jakob Heide Petersen

KØBENHAVNS KOMMUNE

Indledning

- Hvorfor se biblioteket i et public service perspektiv?
  - Medieudviklingen ændrer bibliotekernes samspil med markedet
  - Fænomener som fake news og et kommercialiseret, internationaliseret og fragmenteret medieforbrug stiller nye krav til folkebiblioteket

- Hvad bidrager et public service-perspektiv med?
  - Fokus på bibliotekets rolle i et bredere kontekst og på værdiskabelse i forhold til borgerne
  - Bibliotekets udvikling kan anskues fra velkendte politiske positioner og indgå i en bredere diskussion
  - Velkendte prioriteringer i forhold til indhold og formater
  - Samarbejde med andre public service institutioner

Biblioteket som adgang til litteraturen

Bibliotekets formål

- **§ 1.** Folkebibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved **at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed** såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer, herunder internet og multimedier.

- **§ 2.** Folkebibliotekernes formål opfyldes gennem **kvalitet, alsidighed og aktualitet** ved udvælgelse af det materiale, der stilles til rådighed. Ved udvælgelsen må alene disse kriterier, ikke de i materialet indeholdte religiøse, moralske eller politiske synspunkter, være afgørende.

Bedre adgang til materialer

Udvidet (selvbetjent) åbningstid

Selvbetjente digitale løsninger

Flere og bedre digitale tilbud

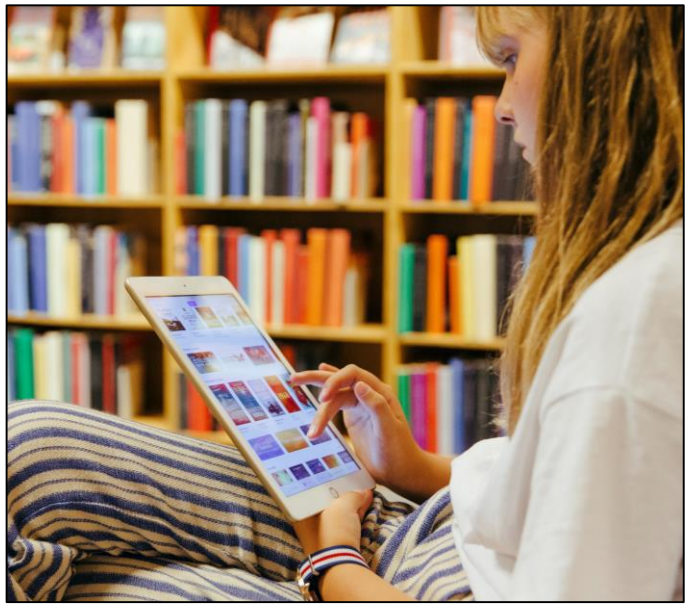

Børn bruger digitale medier hele dagen

8-12 åriges brug af medier henover dagen

Drenge

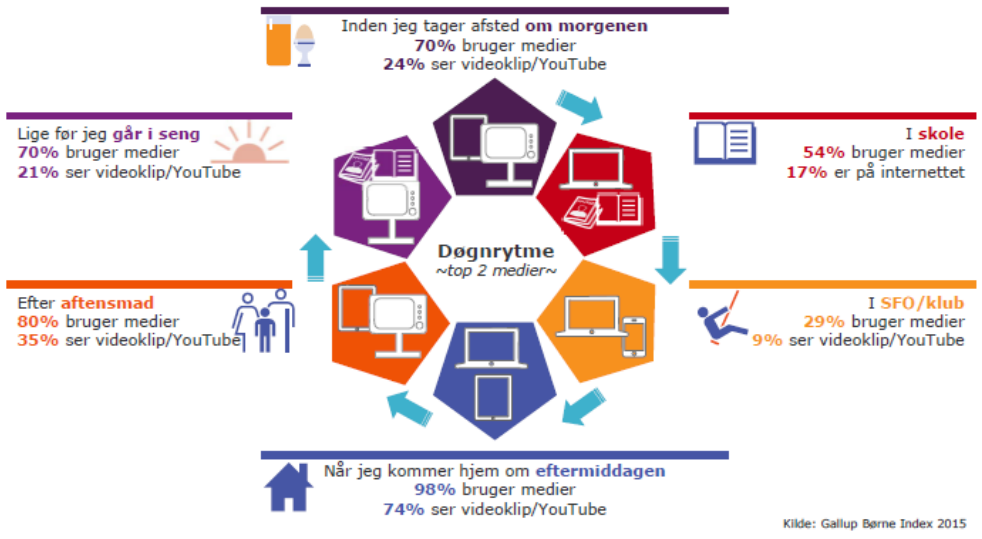

Piger

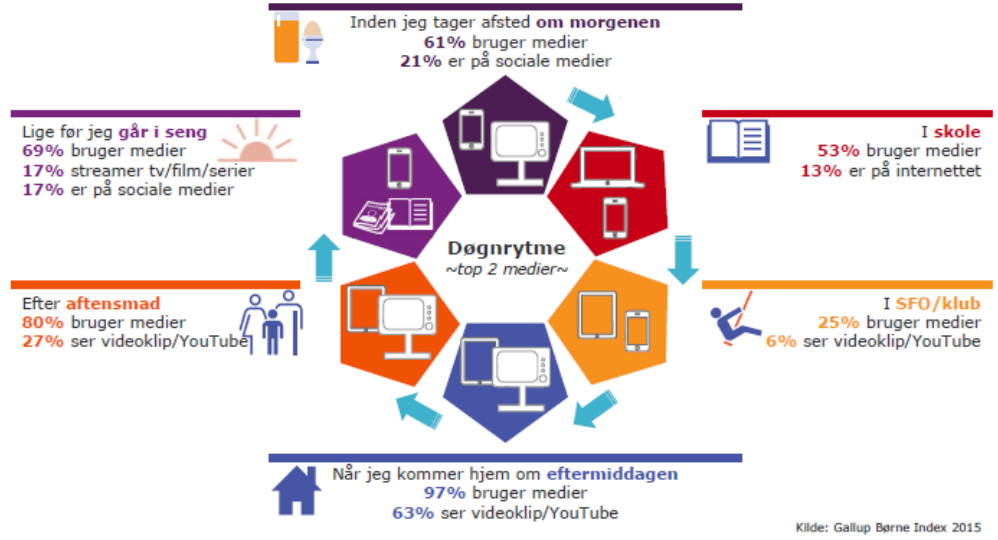

Omverden i forandring: Internettets indflydelse på hverdagslivet

Vi navigerer, kommunikerer og handler på helt nye måder – med hinanden, med institutioner og med butikker.

Uanede mængder af medie- og kulturtilbud er tilgængelige for os 24/7. Der er mangel på tid, ikke mangel på muligheder.

Overflod af indhold og knaphed på opmærksomhed

Et utal af muligheder for adspredelse, underholdning, information osv.

Derfor skal bibliotekerne have noget på hjerte og levere formidling, så borgerne opdager de mange tilbud og bliver inspireret til nye læseoplevelser

Public service perspektivet

Hvad er public service?

Ambitiøs definitionen af public service:

- "Medievirksomhed, som med offentlig regulering af indhold, distribution og finansiering
- giver alle borgere fri og lige adgang til et mangfoldigt og alsidigt indhold,
- der upartisk understøtter borgernes handleevne i det danske folkestyre i en globaliseret verden
- samt uafhængigt af kommercielle og politiske særinteresser
- styrker dansk kultur, sprog og sammenhængskraft."

Public service for alle?

Med begrænsede ressourcer følger behovet for prioritering:

Er public service alt for alle eller noget for nogen?

Et svar for folkebibliotekerne kunne være, et fokus på **alle børn**.

→ Det er meget ressourcekrævende at levere public service til alle voksne

→ Alle børn skal have lige muligheder for dannelse og uddannelse

→ Der er større afkast på investeringer i børn og unge

Public service diskussionen bliver særlig relevant, når vi rykker ind i det digitale rum

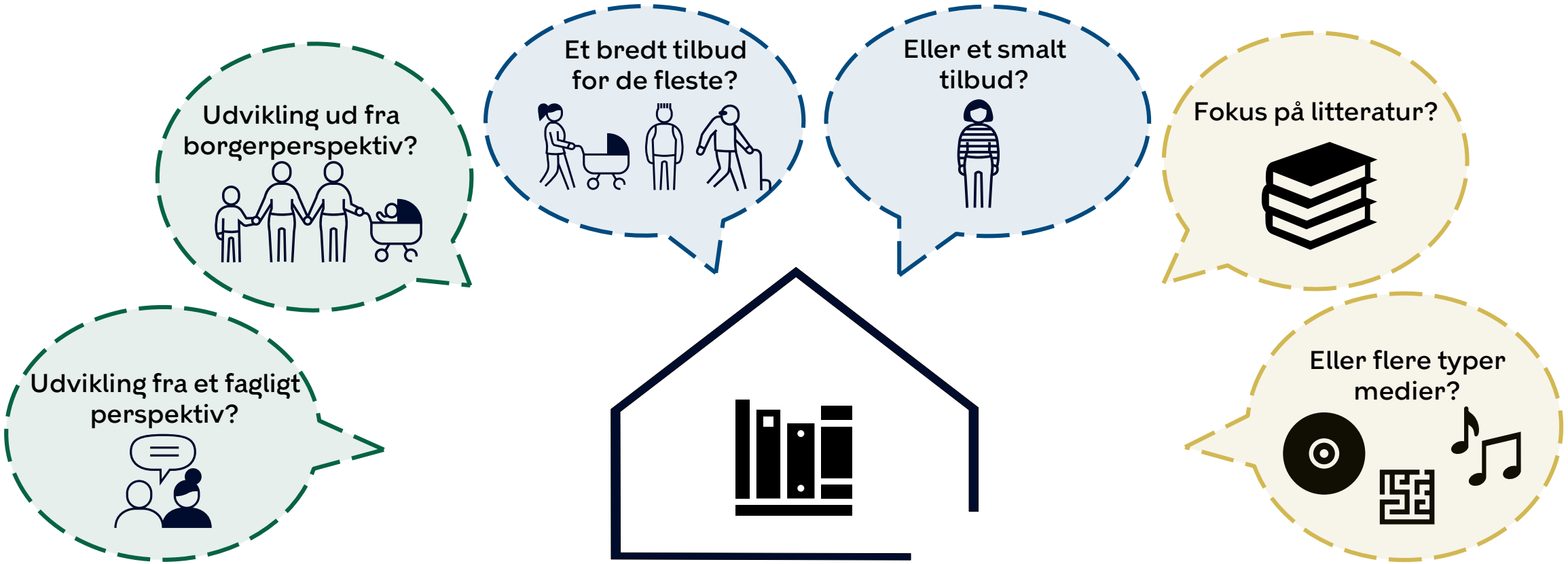

Hvilken rolle skal det fysiske bibliotek spille?

Hvilken rolle det fysiske bibliotek spiller er et lokalt spørgsmål, der afhænger af konteksten.

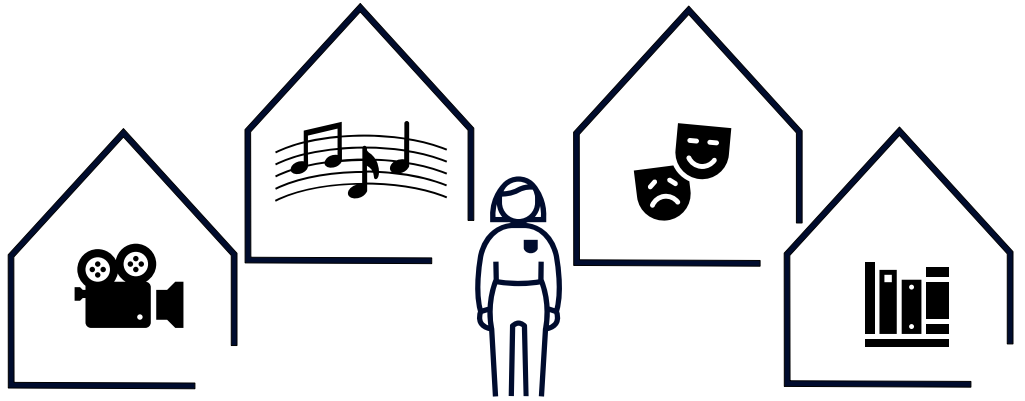

Den lille by med få kulturtilbud

Biblioteket er den centrale og samlende kulturinstitution, der giver adgang et bredt udvalg af forskellige kulturtilbud i tillæg til litteraturen.

Den store by med mange kulturtilbud

Biblioteket er ét kulturtilbud blandt mange og kan derfor have særligt fokus på litteraturen, da andre aktører tilbyder fx musik, teater mm.

Rolle og legitimering

Litteratur og læsning – den smalle profil

Kommunens schweitzerkniv – den brede profil

Samspillet med markedet

Det tvedelte mediesystem

Det samlede medieudbud får større kvalitet, bredde og mangfoldighed, end et rent kommercielt system vil kunne oppebære

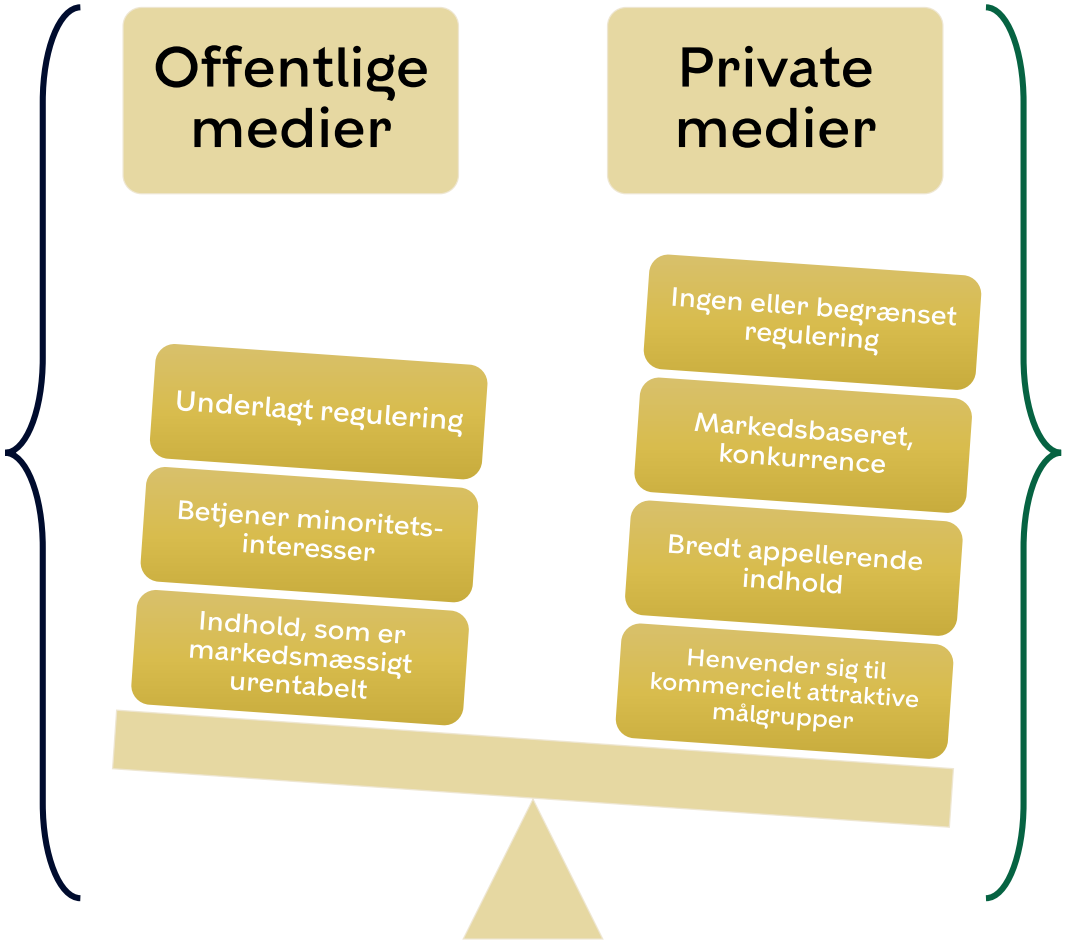

Tvinger de offentlige medier til at orientere sig ift. publikums efterspørgsel

Platformene supplerer hinanden

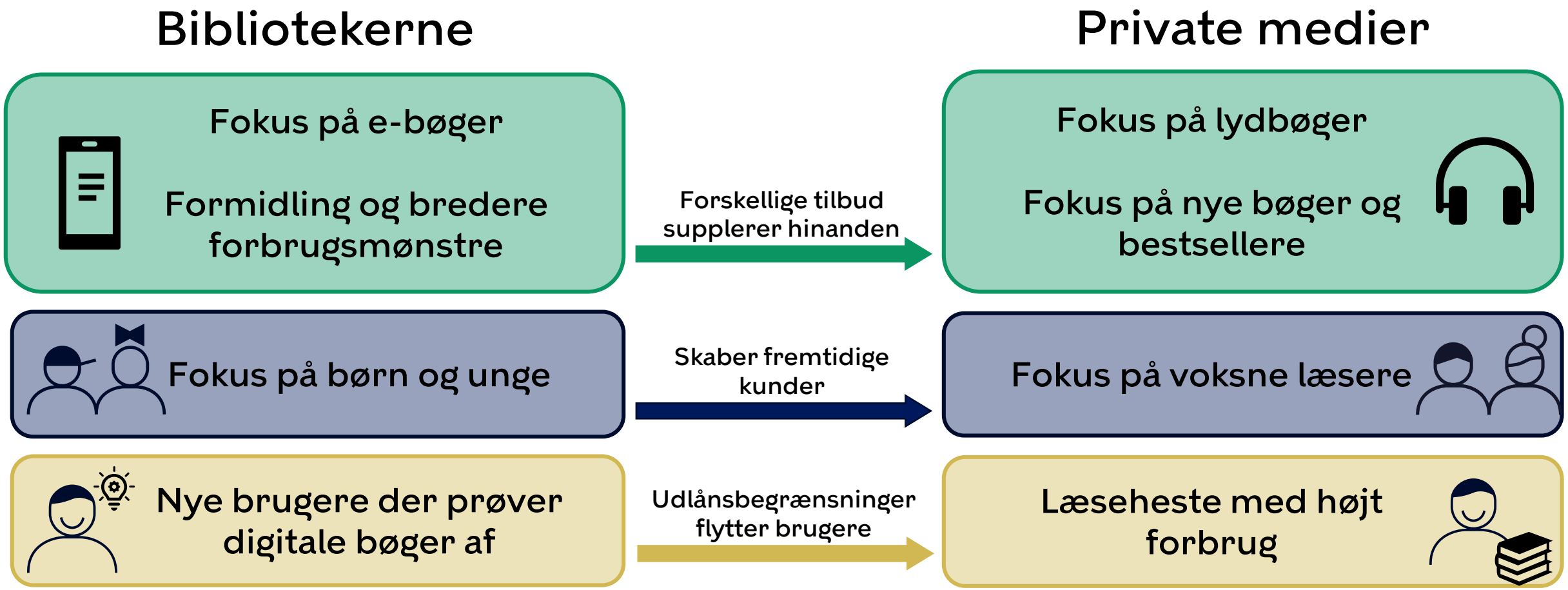

Et sammenhængende, digitalt bogmarked

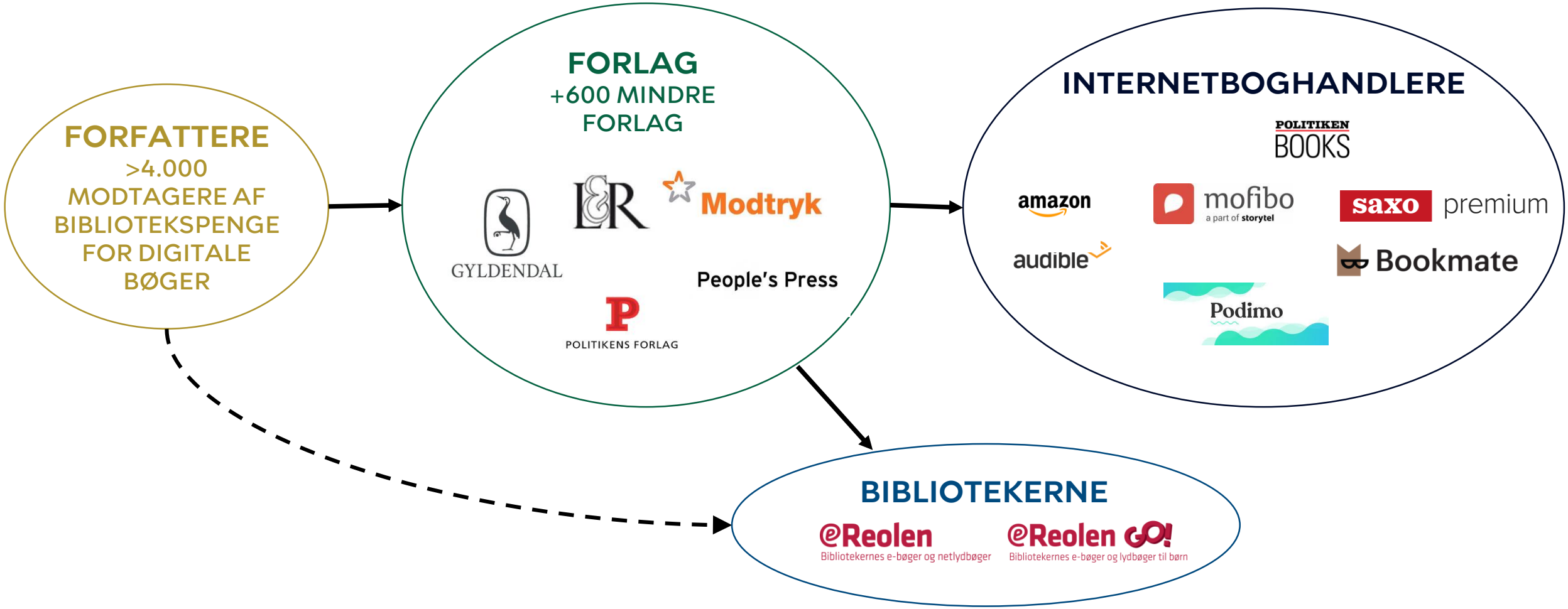

Et muligt public service samarbejde

Omverden i forandring: Streaming og valgfrihed

Streamingtjenester vælges i stigende grad frem for flow-TV. Man vælger hvor, hvornår og hvad man vil se – fremfor at se hvad der er lige nu.

Tidligere leverede DR film og serier som flow-tv, mens bibliotekerne leverede det 'on-demand' som CD'er og DVD'er, der lånes og ses på et selvvalgt tidspunkt.

Bibliotekerne har udfaset CD'er og DVD er erstattet dem med streaming.

Både DR og bibliotekerne leverer nu film som streaming. Det kalder på et samarbejde og en arbejdsdeling mellem de to public service institutioner.

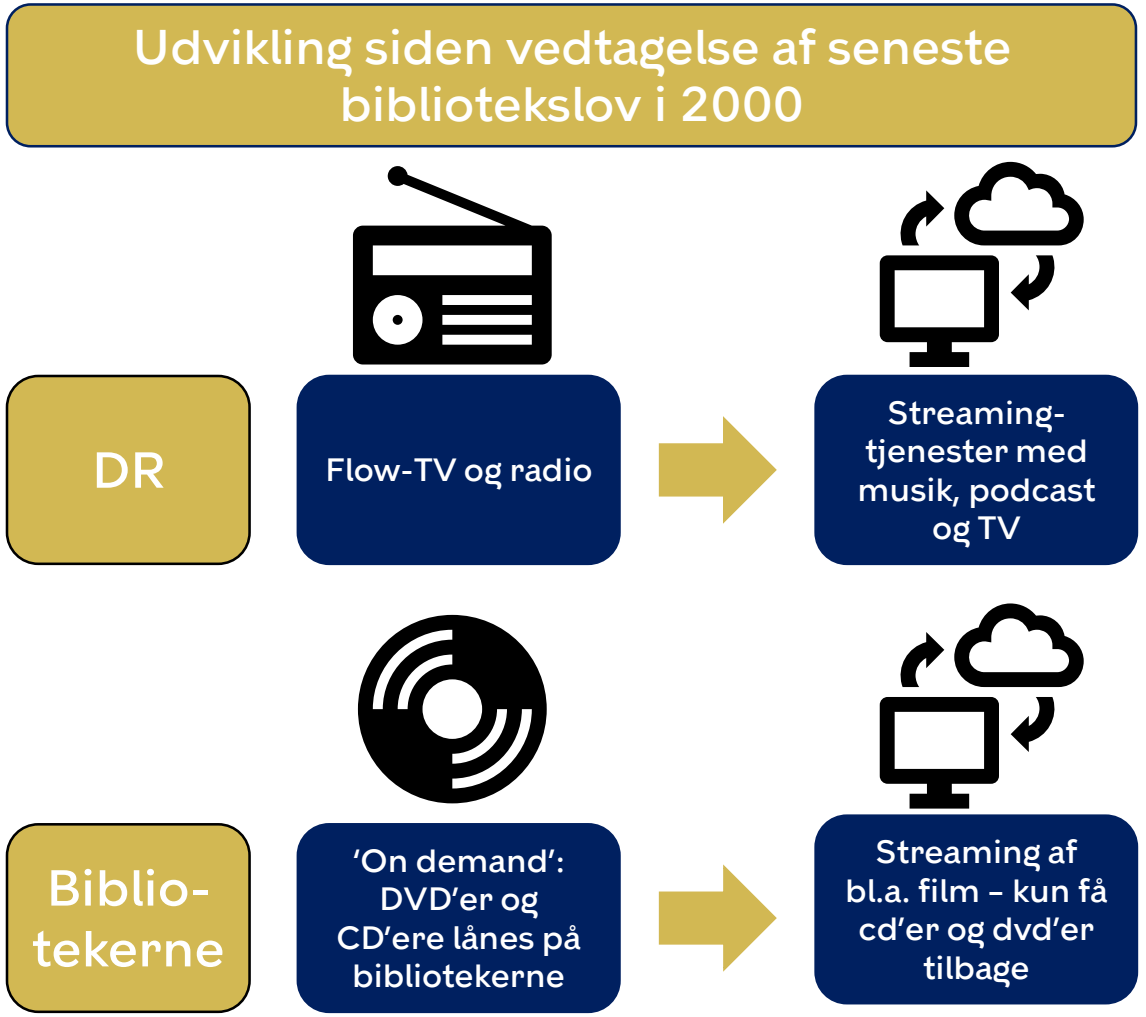

Et alsidigt tilbud der kobler TV, bøger og musik

Både bibliotekerne og DR er i konkurrence med mange forskellige platforme og streamingtjenester.

De fleste af disse er specialiserede i enten litteratur, musik og podcast eller film og TV.

Gennem et tættere samarbejde, kan bibliotekerne og DR skabe et mere unikt tilbud, der kobler litteratur, musik, podcast og film og TV tættere sammen.

Dette taler bl.a. ind i, at DR TV ligesom bibliotekerne skal adskille sig fra kommercielle tjenester ved at tilbyde et 'varieret og mangfoldigt indholdstilbud'.

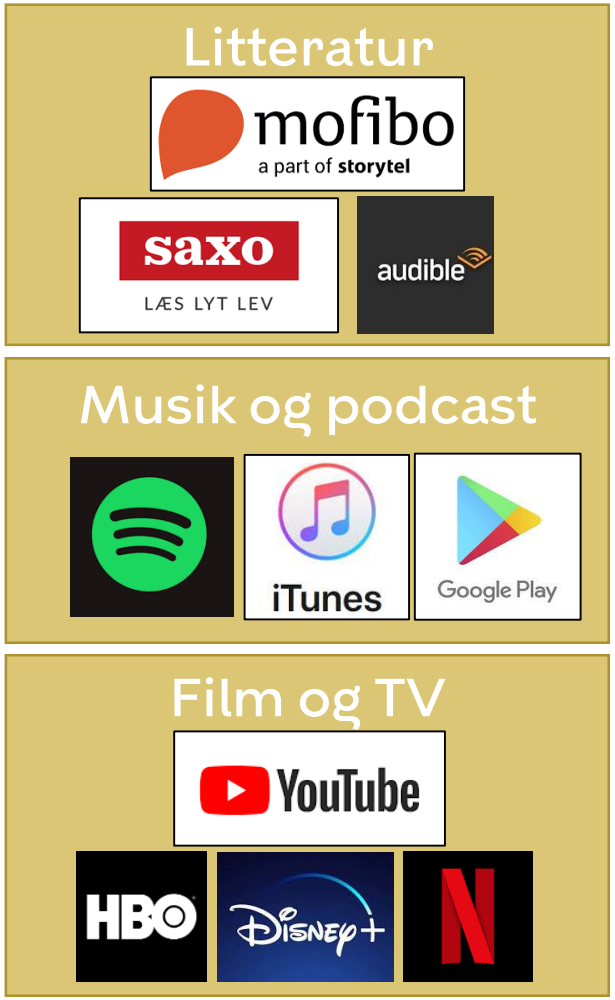

Opsamling

- Folkebiblioteket skal gøre en forskel – fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet
- Der er behov for et digitalt tilbud for at være en del af borgernes hverdag og for at nå børn og unge.
- Det digitale tilbud kan sameksistere med kommercielle tilbud
- Folkebibliotekerne kan ikke være alt for alle og de knappe ressourcer kan anvendes til at
  - Fokusere på børn og at forme deres præferencer
  - Fokusere på litteratur
  - Arbejdsdeling og samarbejde om public service

"Bibliotekerne har altid været et vigtigt marked for forlag og forfatter. Derfor er det forlagenes ansvar at være med til at udvikle et sundt, digitalt biblioteksvæsen."

Lars Boesgaard, administrerende direktør for Lindhardt og Ringhof